

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 77/2024-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Svätoslavom Vaškom, advokátom, Baštová 5/A, Bardejov, proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. 0Er/526/1996-134 z 12. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. augusta 2023 v elektronickej podobe a 6. septembra 2023 dodatočne doručenou v listinnej podobe domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označeným rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí námietok proti exekúcii (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Okresný súd Bardejov (ďalej len „okresný súd“) vedie pod sp. zn. 0Er/526/1996 exekučné konanie pre vymoženie pohľadávky pôvodného oprávneného – Poľnohospodárskeho družstva Bardejov so sídlom v Kľušove v sume 26 213,16 eur s príslušenstvom. Uznesením z 13. mája 2021 okresný súd pripustil, aby z exekučného konania vystúpil oprávnený Poľnohospodárske družstvo Bardejov so sídlom v Kľušove, aby do konania namiesto neho ako oprávnená vstúpila [REDAKOVANÉ] (výrok I), aby z exekučného konania vystúpil povinný [REDAKOVANÉ] ktorý zomrel 24. februára 2020, a aby do konania namiesto neho ako povinný vstúpil

jediný dedič na základe schválenej dohody dedičov, a to sťažovateľ (výrok II). Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. mája 2021.

3. Súdny exekútor vydal 9. decembra 2021 upovedomenie o začatí exekúcie proti sťažovateľovi, ktorý proti nemu podal námietky. V nich uviedol, že exekučný súd nemal povoliť zmenu oprávneného a exekučné konanie mal zastaviť. Pôvodný oprávnený bol rozhodnutím členskej schôdze z 25. marca 1997 zrušený bez likvidácie rozdelením na dve družstvá. Z Obchodného registra Slovenskej republiky vyplýva, že majetok, práva a záväzky zrušeného družstva preberajú podľa členskou schôdzou schválených zásad a dohody dva subjekty. Prvým je Roľnícke družstvo podielnikov Bardejov so sídlom v Kľušove a druhým je Agrodružstvo Kľušov so sídlom v Kľušove. Pôvodný oprávnený bol k 30. aprílu 1997 vymazaný z obchodného registra, čo spôsobilo jeho zánik, a tým aj stratu spôsobilosti byť účastníkom konania, pričom ide o taký nedostatok konania, ktorý nemožno odstrániť. V čase od 25. marca 1997 do 30. apríla 1997, keď pôvodný oprávnený mal ešte spôsobilosť byť účastníkom konania, sám návrh na zmenu účastníka podľa vtedy účinného § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nepodal a takýto návrh v tom čase nepodal ani subjekt/družstvo, na ktorý údajne mali prejsť majetok, práva a záväzky zrušeného družstva. Žiaden z týchto subjektov nepreukázal ani prechod práv. V exekučnom spise sa nenachádza dokument preukazujúci, na ktorý subjekt mala prejsť pohľadávka pôvodného oprávneného, a listina predložená súdnym exekútorom nemôže preukazovať tvrdené skutočnosti. Sťažovateľ namietal aj výšku vymáhanej sumy. Na oprávnenú [REDAKOVANÉ] bola zmluvou zo 17. septembra 2018 postúpená pohľadávka prevodcu v sume 16 493,48 eur, avšak suma uplatňovanej pohľadávky oprávnenej, ktorú si prihlásila do dedičského konania po právnom predchodcovi sťažovateľa, bola 12 022,57 eur.

4. Okresný súd uznesením z 15. novembra 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom námietky povinného proti exekúcii a námietky proti trovám exekúcie zamietol. Dôvodil, že v konaní bol preukázaný prechod pohľadávky pôvodného oprávneného na nástupnícku organizáciu Roľnícke družstvo podielnikov Bardejov so sídlom v Kľušove, na ktoré bol uznesením Okresného súdu Prešov z 1. augusta 2007 vyhlásený konkurz. Ustanovený správca konkurznej podstaty zmluvou zo 17. septembra 2018 postúpil pohľadávku voči povinnému na [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na v konaní preukázaný prevod práv exekučný súd pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný oprávnený a na jeho miesto vstúpila [REDAKOVANÉ]. Z týchto dôvodov súd považoval otázku účastníctva na strane oprávneného za právne vyriešenú.

5. Proti uzneseniu o zamietnutí námietok podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej opäť kritizoval, že súd nemal povoliť zmenu oprávneného a exekučné konanie mal zastaviť. Nesúhlasil s výškou vymáhanej sumy uvedenej v uznesení súdneho úradníka, ktoré považoval za nedostatočne odôvodnené, keďže sa nevyjadril ku všetkým námietkam podstatným pre rozhodnutie.

6. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol. Konštatoval, že podstatou námietok sťažovateľa je nesúhlas s rozhodnutím súdu z 13. mája 2021, ktorým súd pripustil zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20. mája 2021. Poukázal na odôvodnenie sťažnosťou napadnutého rozhodnutia súdneho úradníka, s ktorým sa stotožnil. Ďalej poukázal na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu z 13. mája 2021, v ktorom sa vysporiadal so samotnou zmenou subjektu na strane

oprávneného. Zdôraznil, že sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu z 13. mája 2021 ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 470/2021-18 zo 14. októbra 2021 odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pretože považoval skutkové závery, na ktorých je založené rozhodnutie o pripustení zmeny subjektu na strane oprávneného, za ústavne udržateľné a akceptovateľné.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Podľa § 238 Exekučného poriadku v exekučných konaniach začatých pred 1. septembrom 2005 postup pri podaní návrhu na zmenu účastníka, ako aj pri rozhodovaní o pripustení zmeny účastníka sa nemôže spravovať aktuálne platným § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, ale treba postupovať podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4ECdo/310/2013), resp. podľa § 80 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

8. Sťažovateľ uvádza, že v čase od 25. marca 1997 (zrušenie bez likvidácie) do 30. apríla 1997 (výmaz), keď pôvodný oprávnený mal ešte spôsobilosť byť účastníkom konania, sám návrh na zmenu účastníka podľa vtedy platného § 92 ods. 2 a 3 OSP nepodal a takýto návrh v tom čase nepodal ani subjekt/družstvo, na ktorý údajne mal prejsť majetok, práva a záväzky zrušeného družstva, a žiaden z týchto subjektov nepreukázal ani prechod práv. V exekučnom spise okresného súdu sa nenachádza dokument preukazujúci, na ktorý nástupnícky subjekt mala prejsť pohľadávka pôvodného oprávneného. Súdny exekútor v návrhu na pripustenie zmeny účastníka konania nedoložil listinu preukazujúcu prechod exekvovanej pohľadávky, túto predložil až na základe výzvy okresného súdu 14. apríla 2021. Tento postup považuje sťažovateľ za nezákonný, pričom nepredloženie listinného dôkazu malo viesť podľa neho k zastaveniu exekúcie.

9. Sťažovateľ argumentuje, že listina, ktorú predložil súdny exekútor, *„je len fotokópiou, navyše absolútne nečitateľnou, ručne sú tam vpísané poznámky, nie je z nej zrejmé, kto ju písal, podpísal, resp. komu listina bola adresovaná ani nie je možné presne identifikovať subjekty. Navyše má ísť o akési oznámenie nevedno komu adresované bez predloženia takého dôkazu resp. listiny, ktorá by mala preukazovať, že pohľadávka prešla na nového oprávneného.“*. Zastáva názor, že listina predložená súdnym exekútorom nemôže preukazovať tvrdené skutočnosti. Nový oprávnený ([REDACTED]) ani údajný predchodca nového oprávneného (Roľnícke družstvo podielnikov Bardejov so sídlom v Kľušove) sa nemôžu domáhať zmeny na strane oprávneného, keď návrh na zmenu na strane pôvodného oprávneného nebol podaný do jeho výmazu z obchodného registra.

10. Sťažovateľ nesúhlasí s výškou vymáhanej sumy uvedenej v rozhodnutí súdneho úradníka, keď na oprávnenú bola postúpená pohľadávka v sume 16 493,48 eur, avšak suma ňou prihlásená do dedičského konania po právnom predchodcovi sťažovateľa predstavovala 12 022,57 eur. Napadnuté uznesenie vo vzťahu k tejto námietke je neodôvodnené. Súdny úradník porušil právo na spravodlivý proces tým, že nedoručil sťažovateľovi vyjadrenie oprávneného k námietkam vrátane príloh. Ústavný súd sa v odôvodnení uznesenia č. k. II. ÚS 470/2021-18 zo 14. októbra 2021 nezaoberal námietkami sťažovateľa, len skonštatoval ústavnú akceptovateľnosť a udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru sťažovateľa predseda senátu a sudca spravodajca Peter Molnár sa mal vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí vzhľadom na pomer k účastníkovi konania – súdnemu exekútorovi, s ktorým sa profesijne aj osobne pozná, tykajú si.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neutržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

12. Sťažovateľ svoj právny názor o neprípustnosti vedenej exekúcie a potrebe jej zastavenia založil na tvrdení o nezákonnosti postupu exekučného súdu, ktorý uznesením z 13. mája 2021 povolil zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného. K takto odôvodneným námietkam sťažovateľa sudca okresného súdu v napadnutom uznesení poukázal na rozhodnutie exekučného súdu, v ktorom sa (právoplatne) vysporiadal so zmenou subjektu na strane oprávneného a proti ktorému sťažovateľ podal aj ústavnú sťažnosť (ktorej dôvody boli identické s dôvodmi, ktoré sťažovateľ predkladá aj v aktuálne prejednávanej ústavnej sťažnosti, pozn.). Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 470/2021-18 zo 14. októbra 2021 ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú, keď konštatoval ústavnú udržateľnosť a akceptovateľnosť skutkových záverov označeného rozhodnutia; skutočnosť, že okresný súd vyzval súdneho exekútora na predloženie listinného dôkazu, nepovažoval za nezlučiteľnú so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu a interpretáciu a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku okresným súdom považoval za ústavne konformnú a udržateľnú.

13. Vo vzťahu k výhradám sťažovateľa k aktívnej vecnej legitimácii oprávnenej (ktoré uplatnil už v konaní o predošlej ním podanej ústavnej sťažnosti) ústavný súd uvádza, že rozhodnutie exekučného súdu z 13. mája 2021 tvorí prekážku *rei iudicatae* (§ 230 a § 234 ods. 1 CSP v spojení s § 9a Exekučného poriadku) pre opätovný prieskum aktívnej legitimácie oprávnenej, ktorú nadobudla na základe postúpenia pohľadávky. Výrok uznesenia súdu o pripustení vstupu oprávnenej do konania namiesto pôvodného oprávneného je záväzný pre účastníkov a je ním viazaný aj exekučný súd (§ 237 ods. 1 CSP). Opätovný prieskum otázky právneho nástupníctva, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté, v konaní o námietkach, by bol preto neprípustný (m. m. III. ÚS 435/2020).

14. Pokiaľ sťažovateľ svoju námietkovú obranu založil na spochybnení otázky právneho nástupníctva pohľadávky, ktorá bola s konečnou platnosťou vyriešená právoplatným rozhodnutím exekučného súdu z 13. mája 2021 a ktorého ústavnú akceptovateľnosť konštatoval aj ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti, jeho námietkam nebolo možné vyhovieť. Ústavný súd sa preto nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa o nezákonnosti a nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia, ktoré je dostatočným podkladom pre vyslovený výrok o zamietnutí jeho sťažnosti.

15. Vo vzťahu k námietke o nevysporiadaní sa s namietanou výškou vymáhanej pohľadávky ústavný súd konštatuje, že s uvedenou námietkou sa vysporiadal okresný súd v uznesení súdneho úradníka z 15. novembra 2022 (v bode 21), v ktorom uviedol, že s postúpenou pohľadávkou prechádza *ex lege* na postupníka aj príslušenstvo pohľadávky (úrok, úrok z omeškania) a všetky práva s ňou spojené, pričom z dodatku k zmluve o prevode práv k pohľadávkam zo 17. septembra 2018 vyplýva, že predmetom postúpenia je celá pohľadávka vyplývajúca z platobného rozkazu okresného súdu, ktorý je v danej veci exekučným titulom. Rozhodnutie

súdneho úradníka a napadnuté uznesenie sudcu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

16. K nedoručeniu vyjadrenia oprávneného k námietkam sťažovateľa ústavný súd uvádza, že obsah vyjadrenia oprávneného bol sťažovateľovi známy z uznesenia vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí jeho námietok a na uvedené vyjadrenie mal sťažovateľ možnosť reagovať v podanej sťažnosti. Nedoručenie predmetného vyjadrenia s prílohami preto ústavný súd nepovažoval za porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Prípadnú zaujatosť sudcu spravodajcu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 470/2021 sťažovateľ ako účastník konania mohol namietat' v tomto konaní postupom podľa § 50 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), čo však neurobil.

17. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

18. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sťažovateľovi bol reálne umožnený prístup k súdu, keďže všeobecný súd na základe ním podaného návrhu (námietok) vo veci konal a rozhodol a rozhodnutie riadne odôvodnil. Postup okresného súdu, ktorý napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí jeho námietok proti exekúcii, preto nesignalizuje porušenie označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha aj vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. V okolnostiach jeho veci (v exekučnom konaní) nerozhodoval orgán verejnej správy, preto *prima facie* nemožno uvažovať o prípadnom porušení tohto základného práva napadnutým uznesením. Na základe uvedeného bolo potrebné aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu